

**Методичні рекомендації
для самостійної роботи студентів
за навчальною дисципліною**

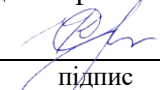
Орфоепічні норми сучасної німецької мови
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
галузь знань	03 Гуманітарні науки (шифр і назва)
спеціальність	035 Філологія (шифр і назва)
освітня програма	Німецька мова та література і переклад та англійська мова; Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова (шифр і назва)
спеціалізація	035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька; 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

Методичні рекомендації схвалено на засіданні кафедри
німецької філології та перекладу

Протокол № 1 від « 26 » серпня 2022 року

Завідувач кафедри німецької філології та перекладу

підпис

Сергій КРИВОРУЧКО
ім'я, прізвище

Методичні рекомендації погоджено науково-методичною
комісією

факультету іноземних мов

Протокол № 5 від « 26 » серпня 2022 року

Голова науково-методичної комісії факультету іноземних мов

підпис

Анна КОТОВА
ім'я, прізвище

Загальні положення щодо організації самостійної роботи студентів. Самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних дисциплін і регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна».

Університет має забезпечувати для осіб, які навчаються, професійну підготовку на рівні кращих університетів світу, формування необхідних фахових і загальних компетентностей, зокрема: *вміння самостійно навчатися і критично мислити.*

Самостійна робота включає: опрацювання навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань, науково-дослідну роботу.

Навчальний час, відведений на самостійну роботу студента денної та заочної форми навчання, регламентується навчальними планами та робочими навчальними планами.

Зміст самостійної роботи визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками науково-педагогічного працівника.

Методичні матеріали для самостійної роботи студентів повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку студента. Для самостійної роботи рекомендується відповідна наукова та професійна монографічна і періодична література.

Контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу, є обов'язковим. Форми контролю визначаються робочою програмою навчальної дисципліни і можуть включати виконання контрольних робіт, включених до навчального плану, курсових робіт, індивідуальних завдань, тестів, розрахунково-графічних робіт, рефератів, винесення самостійно засвоєного матеріалу на підсумковий семестровий контроль (разом з матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять) тощо.

Зміст та організація самостійної роботи студентів за навчальною дисципліною «Орфоепічні норми сучасної німецької мови» на 2-му курсі (денне відділення). Відповідно до навчального плану, загальний обсяг навчальної дисципліни для студентів денної форми навчання складає 3 кредити, тобто 90 годин. Обсяг самостійної роботи на денному відділенні складає 58 годин.

Розподіл годин для самостійної роботи по темах

Назви розділів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	Ус ьо го	у тому числі		
лек.		пр.	сам.	
1	2	3	4	5
	3-й семестр			
Тема 1. Фонетика й орфоепія. Звуковий склад мови. Поняття фонем. Фонетична транскрипція.	6	-	2	4
Тема 2. Органи мовлення. Загальні особливості артикуляції голосних і приголосних звуків.	6	-	2	4
Тема 3. Основні принципи класифікації німецьких голосних. Літературна норма вимови голосних звуків німецької мови.	10	-	4	6

Тема 4. Основні принципи класифікації німецьких приголосних. Літературна норма вимови приголосних звуків німецької мови.	10	-	4	6
Тема 5. Наголос у словах. Ступінь та місце.	10	-	4	6
Тема 6. Фразові ритмічні групи. Особливості утворення та норми наголошення.	10	-	4	6
Тема 7. Інтенація: компоненти, функції, правила графічного зображення.	10	-	4	6
Тема 8. Види інтонації залежно від типу комунікативного висловлювання.	14	-	4	10
Тема 9. Інтенація в складносурядних і складнопідрядних реченнях.	14	-	4	10
Усього годин	90	-	32	58

Завдання для самостійної роботи

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
3-й семестр (денна)		
Тема 1.	Фонетика й орфоепія. Звуковий склад мови. Поняття фонемі. Співвідношення звука і букви. Склад. Поділ на склади. Фонетична транскрипція. Вивчення теоретичного матеріалу: (2), (4)	4
Тема 2.	Органи мовлення. Загальні особливості артикуляції голосних і приголосних звуків. Вивчення теоретичного матеріалу: (2), (4)	4
Тема 3.	Основні принципи класифікації німецьких голосних. Літературна норма вимови голосних звуків німецької мови. Трапеція німецьких голосних. Правила тривалості німецьких голосних. Вивчення теоретичного матеріалу: (2), (3), (4) Практичні вправи: (1), (2), (3)	6
Тема 4.	Основні принципи класифікації німецьких приголосних. Літературна норма вимови приголосних звуків німецької мови. Закон оглушення кінця слова і складу. Асиміляції. Гемінація. Часткова палаталізація. Вивчення теоретичного матеріалу: (2), (3), (4) Практичні вправи: (1), (2), (3)	6
Тема 5.	Наголос у словах. Ступінь та місце. Вивчення теоретичного матеріалу: (2), (3), (4) Практичні вправи: (1), (2), (3)	6
Тема 6.	Фразові ритмічні групи. Особливості утворення та норми наголошення. Вивчення теоретичного матеріалу: (2), (3), (4) Практичні вправи: (1), (2), (3)	6

Тема 7.	Інтонація: компоненти, функції, правила графічного зображення. Синтагма. Правила поділу речень на синтагми. Види синтагм. Мелодика та її види. Мелодика в різних типах речень. Фразовий наголос. Паузи. Види пауз. Вивчення теоретичного матеріалу: (2), (3), (4) Практичні вправи: (1), (2), (3)	6
Тема 8.	Види інтонації залежно від типу комунікативного висловлювання: інтонація розповідного, спонукального, окличного речень, питального речення з питальним та без питального слова. Вивчення теоретичного матеріалу: (2), (3), (4) Практичні вправи: (1), (2), (3)	10
Тема 9.	Інтонація в складносурядних і складнопідрядних реченнях. Вивчення теоретичного матеріалу: (2), (3), (4) Практичні вправи: (1), (2), (3)	10
Усього годин		58

Форми контролю та критерії оцінювання. Контроль результатів самостійної роботи студентів здійснюється в межах часу, відведеного на обов'язкові навчальні заняття і позааудиторну самостійну роботу студентів з дисципліни, може проходити в письмовій, усній або змішаній формі (тестові завдання, презентації, опитування домашнього читання тощо). Відповідні критерії оцінювання наведено в Робочій програмі навчальної дисципліни.

Прогнозований результат. У результаті самостійної роботи студенти мають зокрема:

знати базові поняття фонетики, основні задачі орфоєпії як науки про систему норм літературної вимови, артикуляційні особливості органів мовлення, специфіку звукової системи німецької мови, літературні норми вимови німецьких голосних та приголосних, правила акцентуації в словах і синтаксичних одиницях різного рівня, інтонаційні закономірності німецького речення, принципи фонетичної транскрипції та графічного зображення інтонаційних структур;

вміти артикулювати німецькі голосні та приголосні звуки відповідно до норми літературної вимови, адекватно ставити наголос у словах, ритмічний наголос у словосполученнях і реченнях, вживати основні інтонаційні моделі у різних мовленнєвих ситуаціях, зокрема з урахуванням їхньої функціонально-стильової специфіки, транскрибувати слова й графічно записувати інтонацію.

Згідно з вимогами освітньої-професійної програми студенти мають досягти наступних програмних результатів:

ПРН1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями німецькою мовою усно та письмово, використовувати цю мову для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН3. Організувати процес свого навчання та самоосвіти.

ПРН6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН8. Знати та розуміти систему мови і загальні властивості літератури, вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН10. Знати норми літературної німецької мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їх взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН14. Використовувати німецьку мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та перекладознавчий аналіз німецькомовних текстів різних стилів і жанрів.

ПРН17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови та мовлення, пов'язані з використанням німецької мови, і використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

Рекомендована література

Основна

1. Аудиокасети до підручника Middleman D. Sprechen, Hören, Sprechen. – Ismaning: Max Hueber Verlag, 2000.
2. Middleman D. Sprechen, Hören, Sprechen. – Ismaning: Max Hueber Verlag, 2000. – 92 S.
3. Niebisch D. Phonetik – Übungen und Tipps für eine gute Aussprache B1: Buch mit Audios online und App mit Videos (Deutsch üben – Phonetik). – München : Hueber Verlag, 2021. – 92 S.
4. Phonetisch-grammatischer Vorkurs. Логін 1. Німецька мова для студентів-германістів : підручник = Login 1. Deutsch für Germanistikstudenten : Lehrbuch / [Сидоров О. В., Сотникова С. І., Безугла Л. Р., Бублик І. Ф., Відюкова Н. І., Мірошниченко М. Ю., Скачкова В. В., Потапова Ж. Є., Криворучко С. І.]. – Вінниця : Нова книга, 2014. – 344 с.

Допоміжна

5. Бабич О.М., Бутенко О. В. Слухаємо, читаємо, розмовляємо: навчально-методичний посібник для студентів 1 курсу факультету іноземних мов / О. М. Бабич, О. В. Бутенко. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 112 с.
6. Євгененко Д.А. Практична фонетика німецької мови. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Д.А. Євгененко, С.А. Артамоновська, О.І. Білоус. – Вінниця : Нова книга, 2004. – 208 с.
7. Kaunzner U.A. Aussprachekurs Deutsch: Übungsprogramm zur Verbesserung der Aussprache für Unterricht und Selbststudium. Text- und Übungsbuch. – Heidelberg: Julius Groos, 2017. – 235 S.
8. Niebisch D. Praxisbuch Phonetik: Aussprachetraining für Deutsch als Fremdsprache. - epubli GmbH, 2016. – 128 S.
9. Reinke K. 44 Aussprachespiele: Deutsch als Fremdsprache. Buch + 2 Audio-CDs + Online-Angebot. – Stuttgart: Klett, 2014. – 168 S.
10. Reinke K. Phonetiktrainer A1-B1: Aussichten. Kurs- und Selbstlernmaterial mit 2 Audio-CDs (Aussichten: Deutsch als Fremdsprache für Erwachsene). – Stuttgart: Klett, 2012. – 104 S.
11. Rug W. 77 Klangbilder gesprochenes Hochdeutsch: Übungen, Spiele, Tipps und Tricks zum phonetischen Training Deutsch als Fremdsprache. Sprachniveau B1 bis C2. – Leipzig: Schubert, 2012. – 82 S.

Інформаційні ресурси

- <http://www.deutsch-lernen.com>
- <https://www.deutsch-lernen-online.net/aussprache>
- <http://deutsch-online.com>
- <http://www.dw-world.de>
- <http://www.hueber.de>
- <http://www.goethe.de>
- <https://deutsch-lernen.zum.de/wiki/Aussprache>